

# CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

VI. tečaj.

V Gorici, 1885.

3. zvezek.

Sveti križ in drugo orodje terpljenja našega  
Gospoda in zveličarja.

(Dalje in konec.)

**O moči in češčenju sv. križa in o znamenju križa.**

Največa čast, ki so jo kedaj verni do sv. križa imeli, je pač sv. katoliška cerkev pokazala s tem, da ga rabi pri vseh cerkvenih običajih; ni namreč sv. opravila, ne blagoslavljanja, ne cerkvenega obreda, kjer bi se križ ne rabil. Križ vidiš na altarju, na pokopališču, v kerščanskih hišah, celo na javnih potih. Pri vseh kristjanskih obhodih se križ nosi pred vernimi; križ je dika škofov in drugih cerkvenih dostojnikov, je pastirska palica papeža, ki ima v znamenje posebne imenitnosti trojni križ. Vsi sv. zakramenti se delé sè znamenjem sv. križa; vsi sveti obredi in molitve se pričenjajo in končujejo s križem. Da, znamenje sv. križa posvečuje celo življenje bogaboječega kristjana; pri svetem kerstu ga mašnik sè znamenjem sv. križa sprejme v katoliško cerkev, in keder ga v grob polože, slednjič križ stori čez njegovo truplo. Celó v navadnem življenju to častitljivo znamenje vsako reč blagoslavlja in vidno pospešuje vsa dela in opravila naših rok.

Znamenje križa, keterega se v sedanjem času, ki se imenu-

je doba napredka in omike, celó neketeri preslepljeni katoličani sramujejo, je bilo v navadi že v začetku kerščanstva. Naj bolj sloveči cerkveni učeniški prvih stoletij so ga vernim prav toplo priporočali. Znamenito je, kar o njem piše glasoviti cerkveni učenik Tertulijan († 240), ko govori o molitvi: „Pri vsaki stopinji, ki jo storimo, to je, če iz svojih hiš odhajamo ali se vračamo, če se oblačimo ali obuvamo, če v kopel stopamo ali se k mizi vsedamo, če ogenj netimo, če luč prižigamo, če, se k pokoju vlegamo, z eno besedo: pri vsih svojih opravilih in veselicah pričenjamo s tem, da se pokrižamo. Vprašate, kedo nam je ta in enaka izročila naložil, — v svetih bukvah ne najdemo postave, ki bi nam jih zapovedovala: po izročitvi so nastala, raba jih je poterdila in bogaboječnost vernih jih je do današnjega dne ohranila.“ Sv. Ciril, najprej učenik katehumenom, potem škof Jeruzalemski, je pri nekem poduku svojim učencem tako le govoril: „Varujmo se, da se ne bomo sramovali križa našega odrešenika; ako vidite ljudi, ki se ga ne upajo javno častiti, jih nikar ne posnemajte, temuč naredite križ in si ga vtisnite v vaše čelo. Pri pogledu te zastave bodo hudobni duhovi prestrašeni daleč od vas bežali. Pokrižajte se, keder pijete ali jeste, keder se vležete ali vstanete, keder popotovate ali se veselite, z eno besedo: pri vsih svojih opravilih; ker ta, ki je bil tukaj križan, je gori v nebesih. Ke bi bil križani ostal v grobu, bi se ga morebiti morali sramovati; ker je pa vstal, ne smemo zavoljo njegovega premagavnega znamenja zaerdeti.“ Še lepše piše o rabi znamenja sv. križa sv. Efrem: „Pokrite se s znamenjem križa, z orožjem kristjanov, kaker sè ščitom. Vtisnite si ga v svoje ude in v svoje serce; pa naj vam ne zadosti, da to storite le po unanjen, ampak z voljo. Oborožite se s tem zveličavnim znamenjem, keder delate, keder kam zahajate ali odhajate, vsaki čas in pri vsih priložnostih. Zaznamenajte ž njim svoje postelje in vse kar pijemate, vse kar rabite, posvetite vse v imenu očeta, sinu in sv. duha. S tem orožjem v roki ste nepremagljivi; lahko vas sovražnik napade, pa premagati vas ne more.“ In zopet na drugem kraju govori ta sloveči cerkveni učenik tako le: „Oživlajoči križ naj bo na naših vratih, na našem čelu, na naših očeh, na naših ustih, na naših persih in na vsih naših udih. To znamenje hočemo na sebi nositi, s tem se oborožiti, s tem nezmagljivim orožjem vernih, sè zmagovavcem smerti, upanjem kristjanov, svetlobo sveta, ključem paradiža, spodbijavcem krivih nau-



kov, zavetnikom prave vere, varuhom kristjanov, blaženo slavo cerkve. Križ, o kristjani! vsaki čas, vsako uro, na vsakem kraju seboj nosite; brez njega nočemo nič pričeti, temuč vedno in povsod, ako spimo ali čujemo, delamo ali počivamo, jemo ali pijemo, po suhem popotovamo ali se čez reke in morje prepeljavamo, se hočemo s tem oživljajočim križem dičiti in ničesar se bati.“

S križem je naš odrešenik premagal hudiča; zato velja križ pri vsih vernih ko najterdnejša obramba zoper napade in skušnjave peklenkega sovražnika in ko najboljši pripomoček v nevarnostih in nezgodah. Cerkvena zgodovina nam pripoveduje mnogo zgledov o deloma čudovitih včinkih, ki so jih služabniki in služabnice božje s tem veličastnim znamenjem storili. Sv. Atanazij pravi: „Vsaka zvijača, vsaka goljufnost peklenkega sovražnika je osramočena, vsaka skušnjava vničena, če se mu s križem v bran postavimo. Ako hoče gdo to poskusiti, naj pride le sem in naj naredi mej očarami hudobnih duhov, mej njihovim goljufivim vedeževanjem in mej sleparstvom čarovnikov znamenje sv. križa, keterega zasmehujejo, in videl bo, da bodo hudiči zbežali, vedeževanje bo vtilnilo in čarovno sleparstvo bo vničeno“. Sv. Gregor Nazijanški, ki je križ vedno seboj nosil, piše v knjigi do Nemezija sledeče: „Kolikerkrat je hudič goljufne prikazni zoper mene razdražil, da bi me premotil, sem ga sè znamenjem sv. križa zapodil v beg, celó takrat, če sem ga napravil šamo v zraku“. In v drugem spisu pravi: „Jaz stavim vso svojo slavo v križ Jezusa Kristusa. Oborožen s tem znamenjem mu (hudiču) derzno rečem: Vmakni se in ne bližaj se mi, ako nočeš, da te poderem z lesom, ki me varuje“. Sveti marterniki so, zaznamenjuje se s križem, junaško terpeli vse bolečine, z veseljem gledali najgrozovitniši smerti v obličje in tako dosegli venec neminljive slave. Tako se je n. pr. sv. Evplij, preden se je pred sodnikom spoznal kristjana, neprestrašeno pokrižal na čelu; sv. Roman je, ko je šel na germado, na ramenih in na čelu nosil križ. Svetniki so se skoraj vselej, keder so čudeže delali, posluževali znamenja sv. križa. Sv. Auguštín (gotovo dosti zanesljiv porok) pripoveduje, kako je bila neka žena v Kartagini, Inocencija po imenu, po znamenju sv. križa neozdravljivega raka na persih rešena. Sv. Gregor Nisenski piše, da je ozdravela njegova sestra sv. Makrina v neki nevarni bolezni po znamenju sv. križa, ki ga ji je na njeno prošnjo mati na persih naredila. Bogaboječi in učeni Viktor, škof Vitski v Afriki, pravi, da je sv. Evgenij, škof



Kartaginski sè znamenjem sv. križa nekemu slepcu vid izprosil. Z ravno tem znamenjem so tudi drugi svetniki neštevilne čudeže storili. Zato imenuje sv. Janez Krizostom sv. križ naše varstvo zoper vse nevarnosti in naše zdravilo v vsih boleznih.

Ako hočemo tedaj ko kristjani in učenci križanega to sv. znamenje na spodoben način častiti, da bo to češčenje Kristusu dopadljivo, za nas pa zveličavno, nam nikar ne bodi dovolj, da ga le na stene obešamo ali seboj nosimo ali se samo pokrižamo, temuč spolnjudimo tudi besede odrešenikove, ki pravi: „Ako pa hoče gdo mene posnemati, naj zataji sam sebe, vzeme svoj križ na se in hodi za menoj... Gdor pa svojega križa ne nosi in ne hodi za menoj, ta ne more biti moj učenec“. (Mat. 16, 24. Luk. 14, 27.) Na vprašanje, kako moramo te besede Kristusove razumeti, nam prav primerno odgovarja sv. Auguštín: „Vsak naj vzame svoj križ na se, govori gospod, in naj hodi za menoj. Kam pa naj gospodu sledimo? Kam je šel, dobro vemo. Vstal je namreč in šel v nebesa: tje mu moramo slediti. Nad tem pa ne smemo obupati in sicer zato ne, ker je on sam to obljubil, ne ker človek sam od sebe kaj premore. Kako oddaljena so bila nebesa od nas preden je naša glava (t. j. Kristus) gori šel. Zakaj bi obupali, ker smo udje te glave? Tje mu moramo tedaj slediti. In kedo bi mu ne sledil v tako stanovanje, ker vsakega stiskajo nadloge in bolezni na zemlji? Kedo bi Kristusu ne sledil tje, kjer je največa sreča, najlepši mir in stanovitna varnost? Veličastno je tedaj tje mu slediti; le to je treba pomisliti, po katerem potu se mora zgoditi. Kristus teh besed ni govoril še le po vstajenju od mertvih; takrat (ko je to govoril) ni bil še terpel, temuč moral je še le potem križ na se vzeti, sramoto, bičanje, ternjevo krono, rane, zasmehovanje, zaničevanje in smert terpeti. Res sterma je pot in lahko te prestraši, da bi se je ognil; vender jo nastopi. Sterma je bila pot le zavoljo greha; odkar pa je Kristus po njej šel v svojo domačijo je zopet gladka. Kedo bi ne hotel iti v veličastvo? Vsi ljudje se veselé nebes; pa le s ponižnostjo se more tje priti. Kaj pa se pravi: „Naj vzame svoj križ na se? — Vsak naj poterpežljivo prenaša vse težave in tako naj mi sledi. Kedor hoče moje življenje posnemati in moje zapovedi spolnjevati, jih bo mnogo našel, celó mej mojimi spremljevalci, ki mu bodo nasprotovali, ga ovirali in mu odsvetovali; ker tudi tisti so hodili s Kristusom, ki so slepce zavračali, da bi ga ne klicali. Ako ti tedaj žuganje, priliznjene

besede ali druge reči braniti hočejo, da bi Kristusa ne nasledoval: imej vse za križ, vzemi ga na se in nosi ga, in nikar ne omagaj“.

### Drugo marterniško orodje našega izveličarja.

Razen križa, na katerem je sin božji odrešil človeški rod, je tudi drugo orodje, ki se je pri križanju rabilo, pri vseh ver-  
nih v največi časti. To pa je naslednje:

1. Steber, na katerega je bil Jezus pri bičanju privezan. Delan je iz sivega mramorja in pol drugi črevelj visok; podnožje ima črevelj dolg premérnik in je le osem palcev visoko; zato nekateri menijo, da je to le zgornji del celega stebra katerega opisuje sv. Hieronim; vender temu ni tako, ker ni nikjer zapa-  
ziti, da bi bil steber le količkaj odlomljen.

Steber se je prej hranil v neki cerkvi v Jeruzalemu, ka-  
ker priča sv. Hieronim, ko popisuje popotovanje sv. Pavle po  
obljubljeni deželi: „Pokazali so ji (sv. Pavli) v cerkvi s kervjo  
Gospodovo pokropljen steber, na katerega je bil Gospod pri bi-  
čanju privezan“. V trinajstem stoletju pa je bil steber pod pa-  
pežem Honorijem III. (l. 1223.) po njegovem poslancu, kardinalu  
Janezu Kolona prenesen v Rim v cerkev sv. device Praksedes,  
kjer se še zdaj hrani.

2. Ternjeva krona, katero so rabeljni po bičanju izveličarju  
pritisnili na glavo, da bi njegovo kraljevo čast zasmehovali. Ta  
častitljivi ostanek je bil do polovice trinajstega stoletja v Carji-  
gradu, tedaj glavnem mestu tako zvanega latinskega cesarstva.  
Ko je bilo pa pod zadnjim latinskim cesarjem Balduinom II. (od  
l. 1237-1261) mesto od Gerkov in Saracenov oblegano, je Bal-  
duin II. ternjevo krono zastavil pri Benečanih za precej velik  
znesek denarjev; pozneje l. 1239. pa jo je podaril francoskemu  
kralju Ludoviku IX., ki je potem Balduinov dolg pri Benečanih  
poravnal. Ternjevo krono so prinesli menihi iz Benetek na Fran-  
cosko. Kralj Ludovik ji je šel bos sè svojo materjo in s celim  
dvorstvom naproti in jo nesel v Paríz, kjer so jo v kraljevi ka-  
peli sv. Nikolaja shranili. Leta 1806, 10. velikega serpana pa  
so jo prenesli v cerkev Notredame (naše ljube gospé), kjer jo  
na ta dan vsako leto pokažejo. Nekaj ternjev so odlomili in raz-  
delili posameznim cerkvam.

3. Tablica ali plošča, na kateri je bilo v hebrejskem, ger-



škem in latinskem jeziku zapisano: „Jezus Nazareški, Kralj Judov“. Cesarica sv. Helena jo je podarila cerkvi „sv. križa Jeruzalemskega“ v Rimu, katero je bila na lastne stroške sezidala. Ravno v ti cerkvi so jo l. 1492, prvega februarja v majhnem svinčenim zabojčku, ki je bil vzdan, zidarji našli. Na zabojčku so bile vtisnjene sledeče besede: Hic est titulus verae crucis, t. j. To je nadpis pravega križa. Nihče ni dvojil, da je tablica, ki so jo v zabojčku našli, tista, ki jo je Pilat pribil na križ Gospodov.

4. Ruta, s katero je bil Jezus okoli ledevja opasan, ko so ga obleke oropali. Narejena je iz hodničnega platna in precej s kervjo poškopljena, ki je videti, kaker bi bila frišna. Prinesena je bila pod Karolom Velikim v Ahen, kjer se še zdaj hrani.

5. Žreblji, s katerimi je bil odrešenik na križ pribit. Skoraj gotovo je, da je bil Kristus s štirimi žreblji na križ pribit. Večina cerkvenih učenikov enoglasno govore o dveh žrebljih na rokah in o dveh na nogah, tedaj vkup o štirih; in na več starih razpelih je vsaka noga posebej s žrebljem pribita. Neketeri sicer menijo, da so bili le trije žreblji, iz česar bi sledilo, da ste bili nogi Gospodovi ena verh druge položeni; ali to že zavoljo težavnosti pribijanja ni dokaj verjetno. Res se vidite tudi na neketerih starih razpelih nogi Gospodovi ena verh druge le z enim žrebljem pribiti; toda ta prikazen ni merodajna, ker se berž ko ne sosebnopira na okus umetnikov. Sicer se pa ne more s popolno gotovostjo terditi, ali so bili pri najdenju sv. križa trije ali štirje žreblji najdeni; verjetno je vendar zadnje, kar poterjujejo spisi različnih pisateljev. Sv. Helena je namreč enega teh žrebljev, ko je bila na adrijanskem morju v smertni nevarnosti, vergla v razburjene valove, ki so se precej pomirili; enega je podarila neki cerkvi; ostala dva pa je dala svojemu sinu, cesarju Konstantinu, katerih enega je djal v svojo krono, družega pa v uzdo svojega konja, berž ko ne, da bi bil obvarovan vsih nevarnosti, ki so mu pretile v bojih zoper mogočne sovražnike.

Žreblji so bili do polovice šestega stoletja hranjeni v Carigradu; tedaj pa so bili pod papežem sv. Gregorijem I. Velikim preneseni v Rim. Žrebelj, ki je bil v Konstantinovi kroni, je sv. Gregorij poslal v dar kraljici Longobardov Teodolindi, ki si je za razširjanje katoliške vere pridobila velike zasluge in celo svojega soproga Agilulfa spreobrnila. Teodolinda je ta sv. ostanek dala vdeliti v novo krono svojega soproga (l. 693),<sup>s</sup>

ketero so se od takrat kralji Longobardov, pozneje pa rimsko-nemški cesarji, ko kralji Lombardije, kronali. Hranjena je bila ta krona v Milanu glavnem mestu Lombardije; imenuje se železna krona. Leta 1859. po vojski za Austrijo nesrečno končani pa je bila prenesena na Dunaj, kjer je še dandanašnji.

6. Goba, s katero so dali žejnemu izveličarju jesiha piti; je erdeče barve. Šv. Ludovik jo je takrat, kaker ternjevo krono prinesel v Pariz; zdaj pa je shranjena v cerkvi sv. Janeza Lateranskega v Rimu.

7. Sulica, s katero je bila stran izveličarjeva prebodena. Bila je s križem zakopana in, kaker se poroča, ob tistem času in na tistem kraju kaker žreblji najdena. Dalj časa je bila shranjena v Jeruzalemu; pozneje pa je bila iz strahu pred mohamedani prenesena v mesto Antijohijo v Siriji in tu zakopana, kjer so jo v prvi križanski vojski l. 1098. križniki našli ter jo po srečni zmagi prinesli v Jeruzalem, od koder je kmalu potem prišla v Carjigrad. Ostri konec je sv. Ludovik ob enem s ternjevo krono in z gobo prinesel v Pariz; ostali del sulice pa je takrat ostal še v Carjigradu. Ko je bilo pa leta 1453. to mesto od sultana Mohameda II. premagano, je poslal njegov sin in naslednik Bajazet l. 1492 ta sv. ostanek papežu Inocenciju VIII. v dar, in ta ga je 31. maja tistega leta v slovesni procesiji prinesel v vatikansko cerkev.



## Sveta slovenska blagovestnika

# Ciril in Metod.

### Pervo poglavje.

#### Mladost svetega Cirila in Metoda.

Sveta brata Ciril in Metod sta bila rojena v Solunu, to je znano pri nas tudi preprostim dušicam in nežni mladini. Ali kje je pa ta Solun, kako daleč od nas? Poslušaj, dragi bravec, ki se nisi učil zemljepisja in ne veš, kaj je zemljevid! Oberni se tako, da boš kazal z desnico tje, kjer sonce stoji opoldne, ko je najvišje, z levico pa v oni kraj, kjer vshaja sušca in kimavca meseca in tako obrnjen pojdi v mislih — drugači ti ne bi bilo lahko in



vem da tudi ne vtegneš — naravnost naprej in prišel boš čez Hervaško mimo Karlovca, čez Bosno mimo Banjeloke in Sarajeva in dalje po Turskem mimo starega nadškofijskega mesta Skoplja noter tja do morja, ki se Egejsko imenuje, in tam boš našel Solun, premerivši v ravni čerti čez 120 zemljepisnih milj. Mesto Solun se imenuje po nemški Salonich, po gerški Saloniki, nekdaj pa se je imenovalo Thessalonike ter je bilo sloveče že v prvih časih kerščanstva. Sveti Pavel je pisal Tesaloničanom dva imenitna lista, ki se še zdaj bereta v svetem pismu. Tesaloničani so bili tedaj Gerki po narodu in jeziku in tako je bilo tudi še v 9. stoletju po Kristusu, ko sta bila rojena sveti Ciril in Metod. Vender so bili takrat v okolici vže Sloveni naseljeni in mnogi tudi prav v mestu. Od teh so se bili drugi navadili slovenski, tako, da so tedaj vsi Solunci primeroma dobro znali jezik, ki so ga govorili naši očetje pred tisoč leti.

Sveta brata Ciril in Metod sta se rodila torej v Solunu ob začetku 9. stoletja. Bogate in plemenite hiše sinova sta bila. Očetu, Gerku po rodu, je bilo ime Leon, mati, ki je bila morebiti, kaker sodijo neketeri, Slovenka pa se je klicala Marija. Oba sta bila pobožna, zgledna kristijana, pa sta znala tudi otroke svoje lepo po kerščansko odgojevati. Imela sta sedem sinov; najnadarjeniša in najplemenitiša mej njimi pa sta bila Konstantin, ki se je imenoval pozneje Ciril, in pa Metod. Zlasti je Konstantin, ali kaker ga bomo nadalje rajši imenovali, Ciril, dasi najmlajši, vse druge prekosil po svoji splošni nadarjenosti in posebni pobožnosti. O njemu se lahko reče, kar je sam o sebi zapisal sveti apostelj Pavel, da si ga je Bog izvolil za svoje orodje vže iz materinega telesa (Gal. 1, 15. 16). Mati je mislila dete izročiti drugi ženski, da bi ga dojila, ali otrok ni hotel sesati ptujih persi. Previdnost božja je odločila tako, da bi se čista vejica tudi s čistimi soki hranila. In to namerjanje božje je bilo tako jasno častitljivim roditeljem, da sta od tistega časa do konca življenja živela kaker v deviški zderžnosti.

In kaker bolj je rastlo blaženo dete, toliko bolj se je kazala na njem sila božja. Ko je imel sedem let, vidi v sanjah, kaker bi bil mestni vojvoda zbral vse device solunske in njemu velel nevesto si izbirati iz njih, in on je izbral tisto, ki se je mej vsemi najbolj odlikovala po lepoti in bogati opravi, Sofijo po imenu. To je gerško ime in pomeni „modrost“. Kaker je prvi do goddek njegove mladosti očitno kazal na njegovo zderžnost in čiš-



stost, tako so tudi te sanje prerokovale nadarjenost njegovo za modroslovje ali filozofijo. Srečni roditelji so v resnici kmalu umeli, ko jim je razkladal svoje sanje, kakova je bila tista Sofija, in svetovali so mu od svoje strani, kako bi mogel ohraniti večno zvezo z božansko tovarišico, ki si jo je izvolil. Ni čudo po vsem tem, da je sveti Ciril, ko sta ga dala učiti, vse druge učence prekosal v bistrumnosti, tako, da so se vsi čudili.

Ali milost božja ni le uma njegovega razsvečevala, očiščala je ob enem tudi njegovo serce. Vsi mi se rodimo v grehih, tako da ni po narodi niti enega iz nas čistega, ako je tudi le en dan življenja njegovega na zemlji (Job, 14, 4. 5). Tudi sveti Ciril je imel nekaj takega, kar je privezovalo njegovo serce k pozemeljskemu in odtegovalo ga od popolnega prizadevanja do višjih radosti. Imel je ptiča sokola, ki je navadno razveseljeval se z njim. Kaker je bilo tedaj navada bogatim ljudem, gre enkrat s svojim sokolom na lov, na polje; ali toliko da ga je izpustil iz rok, pa ga zgrabi veter in odnese, Bog ve kam. Dva dni sveti otrok ni pokusil jedi od žalosti in skerbi za izgubljenim ljubljnim ptičem. Naposled je zapopadel namero previdnosti božje v tem prigodku; prišel je do prepričanja, da so vse zemeljske radosti brezupne, tako da človek nima zakaj navezovati se nanje. „Ali je tako to življenje“, je rekel sam pri sebi, „da na radosti mestu skerb prebiva? Od tega dne krenem na drugi pot, ki je boljši od tega!“ Nato se je zaperl v hiši; načertal je na steno podobo križa Gospodovega v spričevanje tega, da se od sedaj tudi on, kaker apostelj Pavel, z ničemer ne bode hvalil, kaker le s križem svojega Gospoda (Gal. 6, 14); pokleknil je ter se obernil k svetemu Gregoriju bogoslovcu, keterega dela so se zlasti ljubila njegovemu sercu, klicaje k njemu: „O Gregorij! po telesu si se kazal človek, po duši in življenju pa angelj. Tvoja usta preslavljajo Boga kaker usta serafina in vesoljno zemljo razsvitlujejo z učenjem prave vere; pritekajočega k tebi z vero in ljubeznijo, sprejmi in bodi mi učitelj in razsvetitelj!“ In lotil se je na pamet učiti dela tega čudovitega pastirja Kristusove Cerkve.

Ni pa lahko bilo mlademu umu doseči globočino učenja velikega bogoslovca. Našlo se je v njem mnogo nerazumljivega za bogoljubnega otroka in to mu je delalo težke skerbi. Tisti čas se je nahajal v Solunu neki ptujec, ki je znal gramatiko. Sveti Ciril gre k njemu, pade mu k nogam in prosi, da bi ga je učil. Ali ta se brani. Svetnik prosi z večo silo; ponuja mu ves svoj

delež iz roditeljskega domu, pa tudi to ni pomagalo. Žalosten se verne otrok domov in z gorečo molitvijo prosi Boga, da bi se ozerl na njegove serčne želje. Ali se je ozerl Bog na želje svojega pravičnega? Ozerl se je in še bolje je poskerbel zanj, kaker si je sam mogel želeti.

Tisti čas je po smerti cesarja Teófila gerško cesarstvo vladala cesarica vdova Teodora v imenu nepolnoletnega sinu svojega Mihaela III. Mladi cesar se je učil pri znamenitih učenjakih tistega časa, Leonu in Fotiju, poznejšem patrijahu carigrajskem. Potreboval pa je dostojnega součenca, ki bi mu bil z veseljem do učenja in lepim vedenjem dober zgled dajal. In glejte, eden iz cesarskih vikših služabnikov, Teoktist po imenu, sorodnik njegov, ki je mnogo slišal o ljubezni do nauk in neoskrunjenem življenju svetega Cirila, pokliče štirinajstletnega mladeniča v Carjigrad, da se bo tam skupaj učil z mladim cesarjem. Tako se je svetilnica svetlobe Kristusove zarano vzela izpod mérnika, da bi se tolikanj jasniše odkrila potrebnost njena ob svojem času. Oznanjevec nebeške resnice se je seznanil z mladimi leti s cesarskim veličastvom, da bi pozneje tem pogumniše mogel oznanjevati jo cesarjem in kraljem zemeljskim.

In ni si nečasti delal sveti otrok, ki ga je tako čudno poiskala previdnost božja. Goreče se je lotil učenja vseh tedaj znanih nauk neizjemaje zvezdoslovja in muzike. Niti razne zabave, ki so se ponujale mlademu sercu njegovemu, niti zaupanje v varstvo mogočnih te zemlje, nič ni moglo oslabiti v njem nagnjenja do ljubljenih opravkov in želje, koliker mogoče, bliže priti h Bogu. Ljubil je družčine, ali le tiste ki so bile koristne zanj. Vsem drugim se je vmikal. In obsenčil ga je Gospod sè svojim blagoslovom. V kratkem času so bili toliki vspehi njegovi v naukih in v lepem vedenju, da so se mu čudili odgojevalci in zavetniki ter si je pridobil njihovo odkritoserčno ljubezen. Dali so mu častno ime „modroslovec“ ali „filozóf“. V hiši svojega sorodnika Teoktista je dobil oblast razpolagati kaker v svoji, v cesarske palače je vstopal s pogumom, dasiravno se bogomodri mladenič ni slepil z ničemer pozemeljskim. Ni sprejemal zlata, ki ga ni ščedel, da bi mu vstregel, zavetnik njegov, in ni se dal zapeljati sreči, ki mu jo je obetal.

Nekedaj mu je rekel Teoktist: „Tvoja lepota in tvoja modrost me naklanja, da te posebno ljubim. Jaz imam duhovno hčer, ki sem ji kerstni boter, lepo, bogato, imenitnega rodu. Ženi se ž



njo. Car ti da kneženje in kmalu bodeš vojvoda.“ — „Velik je ta dar“, odgovori njemu filozof, „ali zame ni nič vikšega od nauka. Jaz hočem“ tako je nadaljeval, „iskati preddedovske časti in bogastva“. S tem je mislil prvotno nedolžnost in srečo Adamovo. Teoktistu, dobrotniku njegovemu, in cesarju pa se nikaker ni hotelo, da bi se ločila od njega. Po vzajemnem posvetovanju skleneta vsaj to čast mu nakloniti, da bi sprejel mašništvo ter ostal patrijaršji knjižničar pri veliki cerkvi svete Sofije. In pripravili so ga k temu. Ali ni bilo dolgo, pa je skrivaj ušel na neki otok morskega preliva carigrajskega in tam skril se v samostanu. Šest mesecev so ga iskali. Našli so ga; ali verniti k posl, ki se mu je bil naložil, ni ga bilo mogoče. Po silnih prošnjah cesarjevih in Teoktistovih je naposled prevzel, da bo učil modroslovje domače in ptujce, in tako je začel delati za obče potrebe. —

O mladosti svetega Metoda ni toliko znanega kaker o Cirilovi. Gotovo je, da so ga roditelji enako pobožno izrejevali kaker mlajšega brata njegovega Cirila. Postava njegova telesna je bila plemenita in krasna, duša olepšana sè vsemi čednostmi, Bogu in ljudem ljubimi.

Metod se je posvetil pred vsem pravoslovnim vedam, kaker brat njegov Ciril modroslovnim. Cesar Teofil ga je postavil nato za vladarja kneštvu. In kakemu kneštvu? Slovenskemu, ležečemu na jugozapadu macedonske pokrajine ob reki Drevnici, mej Drinom in Vardarom, na severozapadu od mesta Soluna, tamkaj blizu Ohridskega jezera, ki je v sedanji Albaniji. Tam se je začelo odgojevanje njegovo za prihodno službo v slavo Kristusovo. Ko aposteljno Slovenov, ki se je imel mnogo delj od brata svojega truditi za njih duhovno razsvitljenje, kaj pa da mu je bilo treba posebno dobro prej preučiti to njivo, ki je na nji imel sejati evangelijsko besedo — in glejte — dala se mu je polna zmožnost, da jo preuči. Pa se je tudi kmalu odkrilo, da ni kneževal zato, da bi ostal posvetni knez. Čez nekoliko se namreč odpove slavi tega sveta, gre na goro Olimp, kjer so si služabniki Kristusovi zatajevaje same sebe delali lestvico k nebu, in tam sprejme meništvo, da bi se vsega posvetil Kristusu ne pomišljaje, da mu ima ta novi, ponižni poklic izgotoviti slavo mnogo večo od prejšnje.

Tam je v ponižnosti in pokorščini, v samoti in molčanju, v molitvi in premišljevanju posvetil svoje življenje pobožnosti, vedam in umetnostim, zlasti slikarstvu. Po sporočilu starega zgodovinarja

gerškega, Janeza Kuropalatisa, ohranjenem v ruskem „življenju svetnikov“, je bil leta 859 poslan menih Metod na dvor bolgarskega kralja Borisa, da bi ga spreobernal h kerščanski veri; vže je namreč veliko nagnjenje kazal do nje.

Prav takrat si je dal kralj Boris postaviti palačo, ketere izbe in dvorane je vkazal dragoceno nakiriti. Ko sliši, da je menih Metod izversten slikar, kaj stori? Poklicati ga da pred se ter zahteva od njega s kraljevsko besedo, da naj naslika na neki steni notranjega gradu nekaj prav strašnega. In narisal in naslikal je sveti Metod na celi steni drugi prihod Gospodov k poslednji sodbi in terpljenje peklensko. Ko zagleda to, je bil ginjen kralj v globočini svoje duše od strahu Gospodovega, ki je začetek modrosti. In prosil je za sveti kerst poslavši poslanstvo v Carjigrad k cesarju in k patrijarhu, da bi mu poslali škofa, ki bi ga kerstil, kar se je tudi zgodilo. Drugim pa se zdi verjetniše, da je menih in mašnik Metod sam kerstil kralja Borisa, ko ga je izučil v resnicah svete vere.

Ob enem s kraljem je bila kerščena tudi družina njegova in mnogo bolgarskega naroda. To se je zgodilo v Ternovem, starem mestu carjev bolgarskih. Previdnost božja je odločila svetega Metoda za poglavitnega aposteljna Slovenom. Zastonj si je torej prizadeval patrijarh cari grajski, ko je slišal o izverstnosti njegovi, da bi bil postavljen za metropolita ali nadškofa v znamenitem mestu cesarstva gerškega; nemogoč ga pripraviti k temu pa ga je postavil za opata v samostanu pri morski tesnini blizu Carjigrada, imenovanem Polihron. Tamkaj je bilo 70 očetov. Sveti Metod je živel mej njimi kaker breztelesen, potopljen v molitev, v branje in premišljevanje svetega pisma, vsem vse, da bi vse pripeljal k zveličanju, pripravljaje se nevedoma na veliko službo, ki mu jo je bil Bog namenil ter jo je imel v kratkem nastopiti.

To je vse, kar moremo povedati o mladosti naših svetih blagovestnikov.



## Velegrad.

Velegrad! gdo ni še slišal ali bral letos tega imena? Vže je tisoč in tisoč pobožnih slavenskih romarjev tudi se svojimi očmi gledalo preslavno to katoliško-slavenško svetišče in še



mного več jih je, ki ga bodo, preden miní to naše sveto leto. Ali milijoni in milijoni so, ki le svoje dušne oči vpirajo proti srečnemu kraju, kjer je pred tisoč leti sveti Metod izdihnil svojo sveto in blaženo dušo. Mej temi milijoni, ki nimajo upanja, da se jim izpolni hrepenenje po častitljivem svetišču velegradskem, smo tudi mi in z nami večina dragih bravec in prijateljev naših. Ker torej telesno ne moremo tjakaj, pa vsaj v duhu romajmo h skritemu grobu prvega nadškofa slovenskega, na slavni Velegrad!

Mej Dolenjo Avstrijo in Ogerskim kraljestvom dela mejo dolu do Donave, kamer se izliva, znamenita reka Moráva. Po njej ima ime Moravska mejna grofija, ker od tam priteka, pretekši deželo od severa do juga. Po dolini te reke mora hoditi v notranje kraje Moravskega, kedor hoče od naše strani po bližnjem potu priti na Velegrad; pa peš mu ravno ni treba hoditi, lahko se tudi pelja po železnici, ki gre ob reki. Pelja naj se do mesta, ki se imenuje Ogersko Gradišče; s tamkajšne železniške postaje pride peš v treh četertih ure na Velegrad.

Ogersko Gradišče, ki ima okoli 3000 prebivavcev in frančiškanski samostan, ni, kaker bi vtegnil kedo soditi po imenu ogersko mesto, temuč moravsko, najmenj štiri milje od ogerske meje. Češki kralj Premisel Otakar II. ga je dal sezidati ko terdnjavo proti Ogrom na mestu, kjer je nekedar stal terdni grad kralja Svetopolka, ali Svatopluka, kaker ga Moravci imenujejo.

Iz Gradišča je do Velegrada eno uro hoda. Po tem moremo soditi, koliko je bilo staro glavno mesto nekedanjega kraljestva veliko-moravskega. Zgodovinarji dokazujejo namreč, da je obsegalo oba ta kraja in ob enem tudi bližnjo vas, ki se do današnjega dne imenuje Staro Mesto. Tako daleč se je razprostiral kraljevski Velegrad, ki je bil ob času svetega Cirila in Metoda tako vterjen, da so se čudili celo Nemci, vojske dobro vajeni, ter ga niso mogli dobiti v oblast.

Misli si torej, dragi bravec, da sva se ravno pripeljala v Ogersko Gradišče ter hrepenečega serca nastopava peš pot proti slavnemu Velegradu. Lepi spomladanski dnevi so, drugi teden po veliki noči. Rodovitna ravnina okoli mesta je prekrasno ozelelena, s travnikov blišči zlato rumenih kalužnic, po višjih mestih cvete verba in nekoliko tudi oparnica. Drevje je sicer še golo in ob potu in po omejkih ni videti cvetlic razen marjetic in zlatič, regrada in mlečka; ali sonce sije z jasnega neba tako

gorko, da vže prav dobro de lahni vetrič, ki diše čez višave. Pravi popotni in romarski dnevi so. Ob cesti, po polju in v lesu se giblje na tisoče rok. Pridno in pobožno ljudstvo prebiva po teh krajih, Slovaki, ki imenujejo svoj jezik, blizu kaker mi, slovenčino. „Hvaljen bodi Jezus Kristus“ je mej njimi še navadno pozdravljenje.

Prestopivšema neketere klanjce se kmalu odpre pogled v dolino in glej! vže se nama lesketa naproti visoka, dolga cerkev z dvema zmerno nad njo povzdignjenima zvonikoma in poleg nje obširno, samostanu podobno poslopje prav prijazne zidave. Ta cerkev in grad ter vasica okoli—to je Velegrad! Majhin kraj sam na sebi, ali velik po imenih svetega Cirila in Metoda, s katerima je v tako tesni zvezi. Blizu velike cerkve je stara cerkvena v gotskem zlogu zidana; o njej pripoveduje narodno sporočilo, da stoji na mestu, kjer je dal sveti Ciril sezidati prvo kapelico na Moravskem. V cerkvenih bukvah se imenuje cervica presvetega Rešnjega Telesa ali „večerje Gospodove“, narod pa jo imenuje „Cirilko“ in jo je vedno tako imenoval.

Velegrad je še praznično opravljen, kaker skozi osmino smerti svetega Metoda in prej skozi osmino smerti svetega Cirila. Sè zvonikov vejejo zastave v avstrijskih in moravskih barvah; po vaških ulicah stoje zastavni drogovi s križem na verhu; pred vhodom na grajski terg je postavljeno velikansko ovratje ali „slavolok“ iz jelovih vej, keterega slame nosi od obejuh strani napise. Na zunanji je videti krog z imenom svetega Cirila in staroslovensko abecedo okoli, spod pa je deska sè štirimi versticami iz pesni Janeza Soukopa, češkega pesnika, ki je zlasti češčanju svetega Cirila in Metoda ter poveličevanju ljubega Velegrada posvetil svojo vmetalnost. Omenjene verstice so te:

„Cyrill Method ve svém ve kraji  
S radostným vás srdcem vítají;  
„Vítejtež nám, dítky naše milé,  
Dávno jsme vás tady čekali.““

To se pravi po naše: „Ciril in Metod v svojem kraju z radostnim vas sercem pozdravljajo: „Pozdravljeni nam, otroci naši mili, davno smo vas tukaj čakali.“ — Na drugi strani je v podobnem krogu ime svetega Metoda in odperta knjiga, na kateri so začetne besede evangelija svetega Janeza, spod na deski pa stoje zopet te verstice Soukopove:



„Utrhni si kvitko každý  
Z půdy této památné,  
Abys pomněnku měl na vždy  
Z hrobky otce posvátné.  
Libáme tvé svatě prahy,  
S Bohem! Velehrade drahý.“

To je: „Vtergaj si cvetek vsaki iz teh pametljivih tal, da bo imel spominčico za vselej sè svetega groba očetovega. Poljubljamno tvoje svete prage, z Bogom, Velegrad dragi!“

Poslopje, ki se zdaj imenuje grad, je nekedanji cisterški samostan in cerkev nekedanja samostanska cerkev. V svoji sedanji podobi je oboje iz leta 1735; ali samostan je vstanovil vže leta 1198 mejni grof Vladislav Henrik, brat češkega kralja Premisla Otakarja. Leta 1784 pod cesarjem Jožefom II. pa so me-nihe izegnali, svetišče oplenili in samostan zaterli, iz njega se je naredil grad, iz samostanske cerkve pa farna cerkev.

Cerkev ima štiri ladje, ali del stranskih je razdeljen v ka-pele. Kjer se križate podolžna in poprečna ladja, se vzdigne kupola, ki se pa od izunaj malo pozna. Veliki oltar je darilo prevzvišenosti kardinala nadškofa olomuškega Friderika de-želnega grofa Fürstenberga, delan v Rimu iz kararskega marmorja. Na obeh straneh tabernaklja, ki ima na vratcih podobo dobrega pastirja, klečita dva angelja; na straneh sta iz-dolbena sveti Večeslav in sveta Ljudmila; pod veliko oltarno po-dobo so na pol vzvišeno izdolbene dogodbe iz življenja svetega Cirila in Metoda, in sicer, kako se poslavljata brata eden od drugega, kako se poslavlja sveti Metod pred smertjo od svojih vernih in naposled kako podeljuje papež Hadrijan II. svetemu Metodu „pallium“, to je, znamenje nadškofovske časti in oblasti. Napisi so v latinskem, nemškem in češkem jeziku. Oltar je iz-verstno vmetalniško delo, ki je stalo skupaj z voznino v Vele-grad 30 tisoč goljdinarjev. Oltarna podoba kaže vnebovzetje Marijino; malal jo je nekedanji jezuit Ignacij Raab, ki je pozne-je pri cistercijenzih v Velegradu živel in tam tudi vmerl. Po-sebno bogato in lepo izrezani in z mnogimi majhnimi kipi okra-šeni so korni stoli, ki so se ohranili tudi še iz samostanskega časa. V poprečni ladji na episteljski strani stoji gipsov model, ki je po njem kipar Jožef Maks iz marmorja iztesal kip solun-skih bratov v praški tinski cerkvi. Somerno stoji nasproti na evangelijski strani kip svetih apostelnov Petra in Pavla. Iz naj-

novejšega časa pa je lep kerstni kamen, delo kerščanske akademije v Pragi. Šestnajst let so nabirali olomuški bogoslovci, da so ga mogli pokloniti velegradski cerkvi. Mej zakladi te cerkve je še posebnega spomina vreden monštranci podoben relikvijarij s kosom roke svetega Cirila.

Tako imenovano „Cirilko“ smo vže omenili. Ob času cistercijskih menihov je služila za farno cerkev; ko se je potem samostanska spremenila v farno, se je ta zapuščena in zanemarena hitro bližala razpadu. Leta 1837 je kupil grajščino neki baron Sina, ki je v to kapelo spravljal seno. Leta 1850 se je rabila za vojaški prašni magazin. Šest let nato se je vrnila svojemu prvotnemu namenu in prevzvišeni kardinal Fürstenberg, kateremu je baron Sina odstopil patronat te cerkvice, jo je dal popraviti na svoje stroške. Vsa notranja oprava se je oskerbelo nova, mej drugim zlasti oltar, vmetalno iz lesa rezan. Vpodobljeni so na njem sveti trije kralji, ko molijo dete Jezusa, na straneh pa sta kipa svetega Cirila in Metoda. Oltar se je delal na Dunaju ter je stal 12000 goljdinarjev.

Iz povedanega je vže razvidno, kako velik dobrotnik je kardinal Fürstenberg Velegradu. Največo zaslugo zanj pa si je pridobil, ko je v katoliškem podpornem društvu za olomuško nadškofijo sprožil misel, da bi se kupila velegradska grajščina. Vže prej pa je bil z velikanskimi darili moč dal temu društvu, da izpelje tako misel. In izpeljala se je; velegradska svetišča so zdaj v najboljših rokah.

Veliki prostori nekedanlega samostana služijo dandanašnji za stanovanje častiti farni duhovščini in gospodarskim činovnikom. Za čas tisočletnice se je napravila notri tudi gostilnica in sicer v nekdanji samostanski obednici, dalje bralnica, kjer je dobiti okoli 200 listov, in spalnice za duhovnike, ki pridejo v Velegrad ali ko romarji ali pa pomagat pri cerkvenih opravilih. Neketere izbe so vrejene za stanovanje kardinalu nadškofu, keder pride v Velegrad. V dveh velikih izbah so cele gore blazin in odej, ki so jih posodile tamkajšne Slovenke za romarje. Večina gradu ali samostana pa je zapuščena in prazna in nehote se človeku vrivajo misli, ko vidi te prostore, kako bi se dali vender zopet obrniti v koristno rabo.

Število romarjev, ki so letos, do drugega tjedna po veliki noči namreč, prišli na Velegrad, se imenuje različno, najmanje je 60.000. Deli se povečem na oba praznična tjedna—osmino smer-



ti svetega Cirila in osmino smerti svetega Metoda — in pa na nedelje in praznike. Procesije so vedno jako velike in vse prihajajo sè spletenkami ali venčnimi devicami, ki nosijo prižgane sveče v rokah. Pri neketerih procesijah je bilo takih spletenek do 400, pri drugih celo 600 ali 700. Iz nekega kraja je šlo vse prebivavstvo, tako, da so morali postaviti 10 čuvajev, ki so stražili kraj, dokler so bili romarji od doma.

Pa ne le Sloveni prihajajo, temuč tudi nemški Moravci; tudi za nje je poskerbljeno na pridižnici in v spovednici. Slovesnost je namreč čisto cerkvena in previdnost je v tem oziru tolika, da se pri skupnih kosilih ne delajo napitnice, ker bi se morebiti vender kedo zmotil, da bi kaj govoril, kar ne bi bilo zadosti v soglasju sè značajem praznovanja, h kateremu vabi dotični odbor katoličane vseh narodov evropskih in celo Amerike in ostalih delov sveta.

H koncu ne smemo pozabiti, da ne bi omenili posebno lepe postrežljivosti slovenskih kmetov v Velegradu in okolici; mnogi so se namreč ponudili, da bodo ob deževnih dneh, ako so napovedani romarji, sè svojimi vozovi hodili po nje na železniško postajo v Ogersko Gradišče.

(„Vaterland.“)



## Tersat,

slavno svetišče Matere Božje na Hervaškem.

(Nadaljevanje.)

### Marijina hišica v Sveti Deželi.

Svojo prvo in največo znamenitost je dobil Tersat iz Palestine, iz mesta Nazareta v Galileji. Ta znamenitost je prečastitljiva hišica, ki je stala tu nekaj čez tri leta, hišica Matere Božje, kjer je angelj Gospodov oznanil Mariji, da bo spočela od Svetega Duha in je večna Beseda Božja meso postala, da je mej nami prebivala. Ako to vemo, nam je pač zadosti očitno, kako imenitna je ta hišica in kako imeniten je zavoljo nje tudi naš Tersat. Ravno zato pa boš gotovo želel, pobožni bravec, o sveti hišici še kaj več izvedeti, zlasti najprej, kako se je godilo z njo,

preden so jo prenesli angeljski duhovi s prvotnega mesta nje-  
nega na le-to tersaško stermino.

V starih bukvah se bere, da so prebivali v tej hišici naj-  
prej preroki in očaki starega zakona. Ko se je bližal stari za-  
kon svojemu koncu, pa pripelje previdnost Božja vanjo svetega  
Joahima in sveto Ano. Vojske so bile namreč, ki so ju primo-  
rale, da sta zapustila svojo domovino Judejo ter se naselila v  
Galileji v mestu Nazaretu. V tej nazaretanski hišici je sveta  
Ana po dvajsetletni nerodovitnosti porodila brez madeža spočeto  
kraljico nebes in zemlje, mater Božjo Marijo, in tu so sveti ro-  
ditelji do tretjega leta odgojevali svoje dete. Potem so odpeljali  
devičico v tempelj v Jeruzalem, kaker so bili obljubili Bogu. Čez  
enajst let še le se je vernila Marija v vborno hišico nazaretan-  
sko. V tej hišici sta tudi, kaker je prav verjetno, sveti Joahim  
in sveta Ana izdihnili svoje duše v Abrahamovo naročje.

Štiri mesece po prihodu Marijinem iz templja se je zgodilo  
v tej hišici angeljevo oznanjenje in spočetje Sinu Božjega, pač  
najmenitniši, najsrečniši dogodek na tem svetu! Preden pa je bil  
rojen Jezus Kristus, je morala Mati Božja zapustiti svojo hišico  
za delj časa, in tudi ko se je sveta družina vernila iz Egipta,  
ni prebivala v mali Marijini hišici, temuč na Jožefovem domu,  
ki je bil nekoliko korakov oddaljen od Marijinega. Vender je  
pač tudi Jezus pogostoma prišel v kočo svoje matere in, kaker  
se sporoča, tudi pozneje včasih se svojimi aposteljni v njej se  
pogovarjal.

Kaj se je pa po Jezusovem vnebohodu, dokler so Marija in  
aposteljni še živeli, godilo s to hišico in kaj po smerti Marijini  
in aposteljnov? Aposteljni so, kaker se bere hišico spremenili  
v cerkvico; sveti Peter je postavil noter oltar in na njem prvi  
daroval nekervavo daritev nove zaveze. Aposteljni so notri de-  
lili presveto Rešno Telo vernim in tudi Marija je pristopila ž  
njimi k božji mizi keder je prišla v Nazaret. Navadno je nam-  
reč po vnebohodu Jezusovem prebivala v Jeruzalemu; vender je  
šla večkrat, kaker sporočilo pravi, v svoj rojstni kraj sè svetim  
Janezom evangelistom, kateremu jo je bil izročil Kristus, ko je  
na križu visel.

Po Marijini smerti in njenem čudežnem vnebovzetju pa se  
je začelo vresničevati prerokovanje Jezusovo, da čakajo namreč  
Jude grozovite kazni. Prišli so Rimljani in porušili mesto Je-  
ruzalem, brez števila Judov pomorili in brez števila jih odpeljali



v sužnost. Ali tudi kristijanom se je v tistih prvih časih silno hudo godilo. Komu ni znano nevsmiljeno preganjanje cesarjev Nerona, Decija, Dioklecijana in drugih, ki so hoteli vničiti in zatreti kerščanstvo. Takim trinogom je bila v oblasti tudi Sveta Dežela. To se zna, da ob takem času kristijanom ni bilo dano zidati cerkve ter v njih očitno opravljati službo božjo. Še, kar so imeli, se jim je jemalo in podiralo. Nič ne bi bilo čudnega, ako bi bili hudobneži tudi sveto hišico Marijino poderli, da ne bi bilo ostalo sledu po njej. Ali ni se zgodilo; roka božja jo je varovala.

Prišel je cesar Konstantin in ž njim je zmagalo kerščanstvo. Njegova mati je bila sveta Helena. Ta velika svetnica je hotela videti in počastiti kraje, ki jih je posvetil zveličar sè svojo pričujočnostjo. Kaker v Jeruzalemu in Betlehemu, tako je bila tudi v Nazaretu. Stari pisatelj Nicefor tako piše o njenem prihodu: „Okoli leta 300 je prišla sveta Helena, stopaje s Tabora proti vshodu, v Nazaret, in ko je našla hišo angeljevega oznanjenja, sezidala je čez njo prelep tempelj Matere Božje, ki ga slavi od tedaj čudovita pobožnost kerščanskega ljudstva, ki dohaja tja“. Na sprednji strani cerkve je dala narediti, kaker pripoveduje ravno tisti pisatelj, tak napis: „To je oltar, kjer se je najprej položila podlaga človeškega zveličanja.“

Okoli leta 380 je bil tam tudi sveti Hijeronim z imenitno rimsko gospo sveto Pavlo. On pravi, da ste ob njegovem času stali v Nazaretu dve cerkvi, ena, kjer je bil Jezus odgojen, druga pa, kjer je angelj Marijo pozdravil.

Mir, ki so ga vživali kristijani po prvih preganjanjih, ni bil stanovit: za ajdi ali pagani so se vzdignili zoper nje mohamedani in sicer najprej arabski saraceni, ki so Sveto Deželo popolnoma pod se spravili. Pa tudi v teh hudih časih ni opešala gorečnost pobožnih kristijanov za svete kraje. Niso se bali življenja v nevarnost postavljati, da so si mogli tam pridobiti nebeških zakladov. Častitljivi Beda pripoveduje, da so okoli leta 700, ko so bili ti kraji v saracenski oblasti, daleč iz Evrope prihajali pobožni romarji v Nazaret ter obiskovali cerkev, kjer je bila hišica angeljevega oznanjenja. Popisovavec popotovanja svetega Vilibalda, škofa Ajhštedskega na Nemškem, pa piše leta 755 tako-le: „Šli so (cela družba) móleč v Galilejo na tisto mesto, kjer je najprej angelj Gabrijel k Mariji prišel ter jo pozdravil: Češčena, milosti polna... To cerkev so kristijani več-

krat odkupili od poganov z denarjem in darovi, ker so jo hoteli podreti.“

Terpljenje tamkajšnih kristijanov, kaker tudi romarjev, ki so prihajali v svete kraje iz Evrope, pa je bilo čedalje hujše in nevarnosti čedalje večje. Da bi pomogli enim in drugim ter najsvetejša kerščanska mesta iztergali iz mohamedanske oblasti, so se začeli zbirati po prigovarjanju papeževem kerščanski vitezi in vojščaki in začele so se tako imenovane križanske vojske, ki so bile sicer deloma zmagovite ali naposled vendar niso dosegle svojega namena; sveti kraji so v mohamedanski oblasti do današnjega dne.

Ob času križanskih vojska, leta 1213, je bil v Sveti Deželi naš sveti oče Frančišek. Prišel je tudi v Nazaret ter obiskal sveto hišico, ki ga je tako živo spominjala Jezusa in Marije ter nji junega vboštva. Tam je pal na kolena ter, kaker pripoveduje stari popisovavec njegovega življenja, Tomaž Čelanski, „z obilnimi solzami ljubezni začel močiti tista presrečna tla, ki sta po njih hodila Jezus in Marija“.

Zadnji, ki se je vojskoval za svete kraje zoper mohamedance, je bil francoski kralj, sveti Ludovik IX., patron tretjega reda svetega Frančiška. Ali kaker je bil velik svetnik, vendar mu Bog ni dal sreče, da bi bil dosegel svoj namen. Jeruzalema celo ni videl. Pač pa je romal v Nazaret. Ko je od daleč zagledal ta sveti kraj, je stopil s konja, pal na kolena ter pobožno molil. Dalje je šel peš, dokler je prišel na sveto mesto včlovečenja božjega. Tam se je brala sveta maša in kralj je sprejel sveto obhajilo.

Proti koncu trinajstega stoletja so vojske in državne zmešnjave tlačile zahodno Evropo, od koder je sicer navadno dohajala pomoč v Palestino. Mej tem je sovražnik vere Kristusove porabil priložnost, oropal zopet svete kraje in gerdo ravnal s kristijani. Tudi Marijina hišica je bila v nevarnosti, večji kaker kedaj poprej. Človeškega varstva vže ni bilo za njo več; zgubljena bi bila, da ni Bog sam pomagal ter čudežno rešil to neprecenljivo svetinjo iz rok sovražnikovih.

(Dalje prih.)





## Sveti Frančišek v Zagrebu.

Iz življenja njegovega nam je znano, da je bil sveti Frančišek ob neki priliki tudi na Slovenskem. Ko se je hotel namreč prepeljati na Jutrovo oznanjat sveto vero saracenom, so gnali nasprotni vetrovi ladjo do bregov in prisiljen je bil sè vsemi, ki so se ž njim vozili, delj časa se zadržati, kamer ni bil namenjen. Kraj, kjer se je po tej nepriliki mudil, je bil po pobožnem sporočilu, kaker je bilo omenjeno v 1. zvezku, Tersat, kjer so bili vže mnogo sto let naseljeni Sloveni, Hervatje. Srečni bi bili tisti ljudje pač, ako bi bili umeli svetnika, ko je prišel med nje; ali po vsi verjetnosti ga niso umeli in on ne njih, zato se je vernil, berž ko je mogel, zopet na Laško, ne popustivši vender namena svojega, da pojde pridigat saracenom.

In nekaj let pozneje doveršil je to v resnici, prišel je v Egipt pred samega suljtana saracenskega ter se mogel sporazumeti ž njim, bodi si, ker je suljtan sam toliko znal laškega ali latinskega, ali je imel pa tolmače, da so mu predstavljali Frančiškove besede v arabski jezik. Sicer se goreča želja, da bi ga spreobernal h kerščanstvu ob enem sè vsem njegovim ljudstvom, svetemu očetu ni izpolnila; vender zato ne smemo še misliti, da je bilo njegovo popotovanje brez sadu in vspeha. Saj je vže sam pogled nanj, kjer koli se je prikazal, spodbujal ljudi k dobremu in odvrčal jih od ničemernosti in vsega hudega.

Zlasti znamenito za nas pa je s tega popotovanja to, kar se nam sporoča iz Zagreba, da je namreč nazaj grede se mudil tamkaj pri neki pobožni vdovi, ki je celo po imenu znana. To je bila gospa Katarina Gálovičeva od Svetega Simona, kjer je imela svoje imenje; prebivala pa je navadno v Zagrebu, kjer je gostoljubno sprejela svetega Frančiška s tovarišem njegovim, bratom Illuminatom. In ne le pogostila ga je, prepustila mu je tudi popolnoma tisto hišico, da sta s tovarišem delj časa sama prebivala noter, odhajaje pa sta jo izročila drugima dvema, ki sta se bila pridružila redu.

Po smerti svetega očeta Frančiška pa so postavili na istem mestu njemu na čast majhino kapelico, ki jo je potem, ko je vže nekaj sto let stala in od starosti razpadati začela, druga pobožna vdova, plemenita gospa Helena Ručičeva, rojena Pata-

čičeva, okoli leta 1680, popraviti in prenoviti dala. Popravljen je prečastiti škof zagrebški in nadškof kološki, Martin Borković, slovesno posvetil.

Zgodovino te kapelice svetega serafinskega očeta, stoječe v veži (*in atrio*) častitljivega kapitulja zagrebškega, poleg vrat samostanskih, ob kratkem pripovedujejo latinske spominske verstice, ki bi se v našo slovenščino preložene, tako nekakó slišale:

„Kraj ta-le tisti je prav, ki Frančišek ga, vbogi, ponižni,

V teh je deželah dobil, čáse da vse bo njegov,

Ko ga sprejela je stran slovenska, vernivšega s turskih

Zemelj se, in tákov se ní videl še tu redovnik.

Vdova ga vzame pod streho in ne more odreči beraču

Kraja, ki zanj lepó prosil je oče jo naš.

Druga olepša ga vdova potem. Najvišji naj torej

Bog obema in Gospod mir ino pokoj da svoj!“—

Pripoveduje se tudi, da je sam sveti očak blagoslovil, ko je bil tam, vodnjak samostanski, po keterega vodi so nekedaj, ko so bili ljudje še verni in pobožni, mnogi bili rešeni merzlic in raznih drugih bolezni. Ko je potem, vračaje se na Laško, šel čez Vrabčevsko polje, so mu tamkajšni malopridni kmetje vgrabili plašč; ali sveti oče se zato ni togotil ali vznemirjal, imenoval jih je le škodljive poljske vrabce ter prosil za nje Boga, da bi se spreobrnili; nato je nadaljeval svoj pot ter se več ni vernil. Častitljivi kapitulj zagrebški pa je bratom tako pomnožil in razširil tla in stanovanje, da ima okrajina svetega Vladislava tu svoj poglavitni samostan.



## Razlaganje novega vodila

svetovnega tretjega reda svetega Frančiška.

(Dalje).

b.) Potem, ko smo povedali, kakošne lastnosti mora imeti, kedor želi tretjerednik postati, moramo še nekoliko govoriti o sprejemanju samem. Kedor spozna, da ga po božji milosti nič ne zaderžuje od vstopa v tretji red, naj se oberne do predstojnika tretjega reda v tistem kraju, kjer živi; ali pa, ako je predaleč od samostana, naj se oberne do družega mašnika, ke-



teri je za to pooblaščen, in naj prosi za sprejemo. Predstojniki tretjega reda pa so dolžni na tanko skerbeti za to, da je prosivec dobro podučen o kerščanskih resnicah in o dolžnostih tretjerednikov. Ako bodo za potrebno spoznali, bodo ga o tem izpraševali, on pa naj se spodobno in ponižno podverže temu izpraševanju. Potem mu bodo odločili dan sprejeme. K temu dnevju naj se prosivec z veselim in hvaležnim srcem pripravlja, n. pr. z večo zbranostjo duha, z bolj gorečo molitevjo, se vsakdanjim izpraševanjem vesti, z ostrejšo molčečnostjo i. t. d. Vadi naj se že prej v redovni molitvi. Dan sprejeme, ali pa dan popred, naj sprejme svete Zakramente, da se vdeleži popolnoma odpustkov, kateri so za ta dan podeljeni. Ako je pa pred sprejemo dolga izpoved potrebna ali ne, to določiti je izpovednikova reč.

Vse hvale vredna je navada, da se v nekterih krajih nihče v tretji red ne sprejme, kogar ne priporoča ali njegov izpovednik, ali duhovni pastir, ali kak drugi duhovnik, ako ni prosivec po svojem obnašanji sam osebno znan predstojništvu tega reda. Želeti je, da bi se ta lepa navada povsod ohranila, kjer je že vpeljana, ali pa vpeljala, kjer je še ni. Marsiketeremu ne vrednežu bi se tako zabranil vhod v ta sveti vstav. Ker pa okoliščine in razmere niso vselej in povsod enake, se to vender ne sme prestrogo terjati, zlasti, ker vodilo o tem nič ne govori.

*Kedo sprejemlje?* — Redovni predstojniki sprejemljejo; to so tisti, katerim je izročena skerb za tretji red. Pravi predstojniki tretjega reda pa so naslednji: 1) Splošni redovni predstojniki ali generalni ministri frančiškanov, kapucinov in minoritov za tretji red po vsem svetu. — 2) Okrajni predstojniki ali provincijalni ministri za tretji red v svojih okrajih. Ti dvoji imajo pravico, družine in skupščine tretjerednikov vstanavljati, jih voditi in zapovedovati, kar za potrebno spoznajo, ali sami ali pa po svojih namestnikih. Brez njihove oblasti se ne sme nič zgoditi. — 3) Samostanski predstojniki ali gvardijani so po določitih generalnih in provincijalnih tudi pravi predstojniki tretjega reda v bližnji okolici svojih samostanov. Teh pravic se smejo poslužiti sami, pa tudi lahko v to pooblastijo keterega družega redovnika svojega samostana.

Provincijali vodijo tretji red po svojih namestnikih, kateri pa morajo sami biti udje pervega ali tretjega reda. Ti pooblaščeni namestniki (imenujejo se tudi vizitatorji ali predstojniki) imajo pravico sprejemati, k obljubam dopuščati, dolžnosti vodila

nakladati in polajševati, in vesoljno odvezo in papežev blagoslov deliti. Oni pa ne morejo pooblastiti družega mašnika, ker so sami pooblaščen.

*Kje se sprejmlje?* — Kjer je vodstvo tretjega reda javno, tam je javno tudi sprejemanje, in sicer v redovni cerkvi ali kapeli. Kedor se namreč želi pridružiti temu redu, se ne sme sramovati, tudi očitno pred svetom izpoznavati, kakošnega duha da je. Kjer se pa ti obredi ne morejo veršiti javno, tako tudi pri bolnikih in v več družih okoliščinah, tam je kraj sprejemanja drugi, in sicer, kaker predstojniki za prav spoznajo.

*Kako se sprejmlje?* — Obredi in molitve pri sprejemanji so priobčene v lanskem letniku „Cvetja“ stran 163. (tudi v „Knjižici za ude tretjega reda“ stran 47.)

Pred vsim prosi tisti, ki želi sprejet biti, obleke tretjega reda, potem se moli za zbrane ude, se blagoslovi škapulir in pas in se sveti Duh na pomoč pokliče. Nato mašnik moli, naj Bog prosivcu sleče starega človeka in naj mu obleče novega; in mu poda blagoslovljeni škapulir in pas in prižgano svečo. Potem moli 116. psalem v zahvalo in prosi za novega tretjerednika, da bi mu Bog dodelil milost stanovitnosti v dobrem; priporoča novinca tudi v varstvo blaženi Mariji devici, svetemu očetu Frančišku, svetemu Ludoviku patronu tretjerednikov (ali novinko sveti Elizabeti, patroni tretjerednic), in slednjič podeli vsem sveti blagoslov.

Zares lepe so te molitve, in lepo bi bilo, ke bi navzoči tretjeredniki mašniku odgovarjali in tako svoje molitve ž njegovimi združili.

Novo sprejetemu se poda v roke prižgana sveča v znamenje nevmerjočnosti. Kaker plamen prižgane sveče vedno kvišku sili, tako naj tudi on odterga svoje serce od vsega posvetnega in naj vse svoje misli in želje obrača proti nebu, kjer ga čaka večno, neminljivo veselje. Luč preganja temo. Tudi tretjerednik mora opustiti dela teme in opravljati dela luči, dela svitlobe. Z lepim svojim življenjem mora biti ljudem luč, da vidijo njegova dobra dela, da posnemajo njegove dobre izgled, in tako hvalijo Očeta, ki je v nebesih.

Skoraj pri vsih redovih je ta pobožna navada vpeljana, da se da novo sprejetemu posebno redovno ime. Tudi novi tretjerednik dobi zraven svojega kerstnega patrona še družega svetnika variha in priprošnjika pri Bogu. Temu svojemu redovne-



mu patronu naj se tretjerednik zvesto priporoča in pridno naj si prizadeva ga posnemati. Ako ga bo marljivo častil, zlasti z natančnim posnemanjem njegovih čednosti, imel bo nad njim gotovo izdatno podporo v nevarnostih sedanjega življenja, in pod njegovim varstvom bo srečno prijadral v loko večnega miru in veselja.

(Dalje prih.)



## Ogled po katoliški cerkvi in njenih misijonih.

**Slovensko.** — Od 5. do 13. malega travna se je opravila na Velegradu in po vsem Moravskem druga slavnostna osmina svetega leta Metodovega. Tudi drugod so katoliški Sloveni tisočnico smerti svetega Metoda na smertni dan in skozi osmino bolj ali menj slovesno obhajali. Mej našimi slovenskimi škofi sta dva, ljubljanski in lavantinski, ob tej priliki povzdignila svojo pastirsko besedo in naročila, kako naj se po vseh njihovih cerkvah čast izkaže svetemu Metodu. — Tretja slavnostna osmina se bo obhajala na Velegradu (in ta pač tudi povsod drugod mej vsemi katoliškimi Sloveni) od 5. do 12. malega serpana. Ker je to poslednja prilika, da izkažemo čast prvemu svetemu nadškofu slovenskemu ob njegovi tisočnici, upamo, da se ne pusti, da bi prešla neporabljena, tudi po tistih naših škofijah, kjer se zdaj še nič ni storilo, zlasti, ker je prilika tako vgodna, da si ne moremo boljše niti želeti. God svetega Cirila in Metoda pada namreč letos na nedeljo in nihče in nič ne more torej braniti prečastiti naši slovenski duhovščini, da bi ne smela tudi brez posebnega višjega ukaza sè vso mogočo slovesnostjo obhajati tega spominskega dne. Prej ta večer naj bi se po vsem Slovenskem zažgali na primernih višavah veliki in veseli kresi — to vsaj mnogi žele in tudi nam se ne zdi neprimerno, samo da se pri tem ne bi godile kake nerodnosti, ki ne bi bile Bogu k časti in v veselje njegovemu svetniku! Sploh želimo, da bi praznoval naš narod ta veliki god, kakeršnega ne bo nihče drugič doživel, sicer z največo radostjo, vendar bolj v duhovni zbranosti, kaker v posvetni raztresenosti. Namestu da bi dajali denar za

kako slavnostno veselico, naj se rajši (ali mej sveto mašo ali pa pri popoldanski službi božji) napravi darovanje — ofer — za cerkev svetega Cirila in Metoda v Solunu. Ako se zgodi to po vsem našem Slovenskem, gotovo se bo nabral lep znesek ter bo zdatno pomagano enemu najvbožniših katoliških misijonov in sicer prav tistemu, ki smo mu mi pred vsemi drugimi dolžni po svoji moči pomagati. Mi smo o tem misijonu vže v prejšnjih zvezkih lani in letos obširniše pisali; ime škofa Mladenovega Lazarja ni neznano našim bravcem; zato se nam zdi zadosti, ako ob tej priliki le omenimo novo pismo ali klic njegov do zapadnih, katoliških Slovenov (h katerim po milosti božji tudi mi spadamo), naj pomagamo vbogim bolgarskim katoliškim Slovenom, ki „nimajo mašnikov, nimajo cerkev, nimajo šol“ in denarja kajpada tudi ne, da bi si mogli sami zidati šole in cerkve ter za duhovnike izučiti dajati svoje sinove.—

**Jeruzalem.** — V svetem mestu Jeruzalemu se zida nova frančiškanska cerkev. Prestaro svetišče svetega Zveličarja je bilo premajhino za farna opravila in se bo nadomestilo z drugim, dosti večim in veličastnišim. Frančiškani Svete Dežele, ki imajo tu svoj poglavitni samostan, so dobili od svetega očeta dovoljenje, da se obernejo v tem namenu do miloserčnosti kerščanskega ljudstva in res ni izostala milostinja s Francoskega, Španskega in od drugih krajev, naš presvitli cesar pa je dal sam 60.000 frankov, t. j. okoli 25.000 goljdinarjev. Pervi kamen za to cerkev se je položil 29. listopada 1882, na praznik vseh svetnikov serafinskega reda. Zidovi so zdaj vže vsi doveršeni in tako tudi večina notranje oprave; vender manjka še mnogo in se tudi ne bo moglo oskerbeti brez nove pomoči radodarnih vernikov. Spomina vredno je, da se cel čas, kar se je delalo in zidalo, ni zgodila nobena nesreča. Pripisuje se to varstvu svetega Antona Padovanskega, kateremu je bilo od začetka priporočeno vse delo. — Preteklo leto, zopet 29. listopada, je blagoslovil latinski patrijarh jeruzalemski pet lepih zvonov, ki jih je podaril cerkvi neki dobrotnik. Obesili so se nato v zvonik in zvone zdaj tako lepo, da se čudijo celo mohamedani, ki so sicer zakleti sovražniki zvonjenju in zvonovom. Tudi uro ima zvonik, ki se sliši, keder bije, po celem Jeruzalemu. Orglje bodo kmalu gotove; delajo se v Benedkah. Oltarjev ima nova cerkev 9, vse iz marmorja. Zmožni vmetalniki v Napolju so jih izdelali. Veliki oltar, ki ga je darovala neka dobrotnica, ketere ime se nima imenovati, je



posvečen prihodu svetega Duha; ostali so oltar Zadnje večerje, svetega aposteljna Tomaža, presvetega Serca Jezusovega, neomadežanega spočetja, svetega Jožefa, svetega očeta Frančiška, svetega Antona Padovanskega in svetega Roka.—

**Kitajsko.** — Miru in sprave mej Francozi in Kitajci še zdaj ni, dasiravno Francozom ni lahko vojskovati se v tako oddaljenih krajih in s tako velikaškimi cesarstvom, kaker je kitajsko, ki mu je skoraj nemogoče prav do živega priti. Nasledki sovraštva teh dveh tako različnih deržav pa so silno pogubonosni za katoliške misijonarje kaker za vse kitajske katoličane. Zlasti po južnih pokrajinah se je preganjanje daleč razširilo; v deželi Jün-nan se je prelilo vže tudi ne malo kerščanske kervi. Število tam pomorjenih kristijanov obsega nekoliko stotin. Sveti oče papež so vsled teh stisek in nevarnosti mlademu cesarju pisali pismo, da bi mu priporočili tamkajšnje katoliške misijonarje in katoličane sploh, naj jih varuje in brani sè svojo cesarsko oblastjo, in kaker se poroča, je cesar sè vso častjo sprejel papeževo pismo. Bog daj, da bi si tudi k sercu vzel papeževe očetovske besede ter konec storil nevsmiljenemu divjanju svojih podložnih!

**Iz Egipta** piše apostoljski vikarij Osrednje Afrike Frančišek Sogaro dunajskemu dnevniku „Vaterland“ nekaj novic o misijonarjih, ki jih ima krivi prerok (Mahdi) vjete. Dobil je pismo nune Tereze Grigolini, ki je z misijonarji vjeta, pisano sè svinčnikom na kosec platna 3. svečana t. l., in sicer iz Omdurmana, kar je prav zraven Hartuma. Prinesel je to pismo posel, ki ga je poslal pater Vičentini s pismom avstrijskega konzula v Kajiri do preroka, tistim pismom, ki smo ga v slovenščini dali natisniti v 1. zvezek tega tečaja „Cvetja“. Pismo sestre Tereze, ki se ga pa nekoliko ne da brati, ob kratkem popisuje neizrekljivo terpljenje vjetih ter svetuje, kaj bi se dalo storiti, da se rešijo; ako se pošlje denar, naj se ne pošilja v zlatu, temuč v srebernih tolarjih, ker bi zlato zgubilo 2 tretjini cene; tudi naj se mahdiju ne piše nič, ker bi to vtegnilo silno nevarno biti za vjete; prosi tudi, da bi se podvivali ter sporoča naposled, da se je v Hartumu vse vprek morilo, tako da jih je padlo poleg angleškega generala Gordona in avstrijskega konzula Hansala do 2000 ljudi.— Posel, ki je pismo prinesel, pravi, da je našel v Omdurmanu štiri koče, katerih dve so bile za vjete misijonarje, dve pa za nune. Njim je izročil najprej pismo patra Vičentinja in potem je vpra-

šal, ali bi hoteli izročiti oni mahdiju pisma, ki so njemu pisana, pa so djali, da bi bilo to nevarno ter so vničili pisma. Kmalu nato so tega posla prijeli, kaker da je angleški ogleduh, in za-perli ga vkup z nekedanjim vladavcem dežele Darfur dunajčanom Slatin-bejem, katoličanom. Čez dvajset dni so ga izpustili in nato se je zaderžal tam še 15 dni ter dobil od sestre Tereze to pismo. Ona mu ga je sama zašila v gubó njegove srajce na levi rami; tako se je odpravil nazaj. — To je sicer vže precej stara, vender še vedno najnovejša novica o misijonarjih jetnikih krivega preroka.



## Zahvala za vslišano molitev.

Iz Kamnika.

Kmalu po lanski veliki noči se me je lotila bolezen v persih, tako da sem prav težko opravljal dolžnosti svojega stanu. Zlasti sem se prav slabega čutil zjutraj, keder sem vstajal. Silno hudo me je zbadalo in peklo v persih. Zdravila, ki sem jih rabil, niso nič izdala; zatorej sem se pa zatekel k mogočnemu čudodelnemu zdravniku, sv. Antonu Padovanskemu, ter njemu v čast opravljal neke-tere molitve, in glej! zdaj sem popolnoma zdrav in lahko opravljam svoja razna, tudi težka dela. Hvala torej Bogu in svetemu Antonu!

P. P.

Iz Gorice 1. sušca 1885:

Mojega gospodarja je močno noga bolela, tako da se sam ni mogel črevlja obuti. Opravila sem devetdnevnicu na čast naši ljubi Gospej in njenemu prečistemu ženinu svetemu Jožefu in svetemu Antonu in vslišana sem bila. Naj bo to v „Cvetju“ naznanjeno, kaker sem v sercu obljubila.

K. W.

Iz Ljubljane 9. sušca:

Bila sem v veliki zadregi zaradi stanovanja; priporočim se pa svetemu Antonu Padovanskemu in vernim dušam v vicah, naj mi izprosijo pomoči od presvetega Serca Jezusovega. In vslišana sem bila; za kar izrekam tu priserčno zahvalo.

J. A. K.

(S to zahvalo smo prejeli znameniten dar za kolegij sv. Antona ali serafinsko vseučilišče v Rimu.)



S K r a n j s k e g a 12. sušca 1885 :

V neki hiši je bila silna težava zavoljo nekakega podedovanja. Mož je bil silno serdit, ker ni toliko dobil, kakor je mislil, ter je le govoril, da bo puško kupil in onega vstrelil. Silno je tudi doma divjal, tako, da so morali žena in otroci večkrat bežati, ker je hotel vse pobiti. Tudi Boga je zapustil v tej divjosti in vže dve leti ni sprejel svetih zakramentov, češ, saj mi nič ne pomaga. Vso tolažbo je le v žganju iskal. Žena mi pride tožit svojo veliko nadlogo in svetujem ji, naj opravi devetdnevnicu k svetemu Antonu in naj obljubi, ako bo vslišana, da to po „Cvetju“ razglasi. Žena vboga. Mož se kmalu ves serdit napravi do svojega nasprotnika, ter se zaroti, da mu ga zdaj nihče ne bo vbranil. Bog ve, kaj bi se bilo zgodilo, ako bi bila vkup prišla. Ali zdaj je pokazal sveti Anton moč svoje priprošnje. Še ni bil na pol pota in tako opeša, da ne more naprej; domov se mora verniti. Mej tem pa dobi prijazno povabilo, naj pride k nekemu sorodniku, da se bodo z lepa pogovorili. Šel je in res so se v prijaznosti porazumeli, tako, da so šli dobri prijatelji in veseli vsak sebi. Možu je bila zdaj prva skerb, da je svete zakramente prejel in ves vesel se ne more nigdar zadosti zahvaliti Bogu, da ga je tako milostivo obvaroval pred tem, kar je namerjal v svoji serditosti. Žganju se odpoveduje in mir in ljubezen se je vernila v hišo.

I z N o v e g a M e s t a 12. sušca 1885 :

Neka oseba je imela hude bolečine na desni roki. V ti stiski kliče svetega Antona Padovanskega na pomoč in vslišana je bila. Na ravno tisti roki ji kmalu en perst tako oteče, da ji je skoraj roko končalo. Tedaj moli k svetemu Antonu Padovanskemu in obljubi v „Cvetju“ razglasiti, ako zadobi zdravje. In res, bolečina se manjša in v malo dneh je bila roka popolnoma zdrava. Hvala Bogu in sv. Antonu Padovanskemu !

I z B o š t a n j a 20. sušca 1885 :

Meseca rožnika lanskega leta sem bil v veliki zadregi. Zatekel sem se pa z molitvijo k Devici Mariji in svetemu Antonu in bil sem vslišan. Terditi morem, da mi je po priprošnji Marijini in svetega Antona Bog poslal pomoč, za kar bodi čast in hvala Njemu, njegovi prečisti Materi kakor tudi njegovemu izvoljenemu svetniku svetemu Antonu.

(Nadalje vprašuje dopisnik P. R.: „Kaj pa je to responzorij? Veliko ljudi poprašuje in bi se morda tudi posluževali tega opravila, ako bi vedeli, v čem obstoji“. — Odgovor: Responzorij,

o katerem je tukaj govorjenje, je kratka pesmica in molitev k časti svetega Antona Padovanskega. Natisnjena je v 2. letniku „Cvetja“ na prvi strani 4. zvezka in potem v „Molitevni knjigi za ude tretjega reda sv. Frančiška“ izdani leta 1882 v Ljubljani str. 176 id. Neketerim se je zdela ta pesmica in molitev težko razumljiva. Tem bodi povedano, da smo jo razložili v 4. letniku „Cvetja“ v spisu: „Svetega Antona čudeži“, zlasti na strani 14.)

Iz Ljubljane 15. III. 188:

Ko nihče ni mogel mojega brata, ki je bil za smert bolan, pripraviti, da bi bil prejel svete zakramente, sem s polnim zaupanjem prosila našo ljubo Gospo presvetega Serca za pomoč. Položila sem skrivaj blagoslovljeno svetinjo presvete Device pod vzglavje bolnikovo in glej! še tisti dan je prosil sam od sebe za gospoda ter je ves skesan z veliko hvaležnostjo prejel svete zakramente. Bodi zahvaljena in češčena tisočkrat naša ljuba Gospa presvetega Serca!

R. K.

Iz Št. Ilja pri Slovenjgradcu:

Moja sestra je smertno zbolela. Nevarnost je bila vedno večja; ni ga bilo več nobenega upanja, da bi ozdravela. V taki veliki stiski se z velikim zaupanjem obrnem k presvetemu Sercu Jezusovemu, k naši ljubi Gospe presvetega Serca, k svetemu Jožefu, sv. Antonu in svetemu Frančišku ter opravljam v ta namen devetdnevnic, jaz in še mnogo drugih duš z menoj. Od začetka te pobožnosti je bila še tako slaba, da se ni mogla sama preložiti; ko je bila devetdnevnic končana, pa je že popolnoma posteljjo zapustila. Čez nekaj tjednov se ji bolezen poverne in se je zopet velika nevarnost kazala; zopet z novim zaupanjem prosim pomoči z nebes, in ne zastoj. Ko sem zveršila devetdnevnic, mi je sestra vnovič okrevala, hvala bodi naši ljubi Gospe presvetega Serca, svetemu Jožefu, svetemu Antonu in svetemu Frančišku!

(Sledi zahvala še za trikratno drugo pomoč na priprošnje sv. Antona.)

T. K.

Tudi jaz sem se v veliki nevarnosti priporočil sv. Antonu Padovanskemu in začel oratio de festo S. Antonii vsaki dan moliti in jo še zdaj molim, in hvala Bogu in svetemu Antonu! nekoliko sem že rešen iz tiste velike nevarnosti, in če Bog da in sveti Anton, bom rešen tudi še iz druge nevarnosti, ki mi preti.

F. K.

Iz Mislinja pri Slovenjgradcu:

Meni je nanagloma nekaj prišlo v koleno, tako da nisem mo-



gla več noge zravhati pa tudi na nogo ne stopiti cele tri mesece in zraven sem še hude bolečine terpela. Zdravnik ni spoznal, kaj bi bilo, in tudi nobeno zdravilo ni pomagalo. V taki stiski sem se z velikim zaupanjem obrnila k prečisti Devici Mariji in svetemu Antonu, ujima na čast sem trikrat zaporedoma opravljala devetdnevnicu in nato se mi je noga jela boljšati, začela sem hoditi in hvala Bogu, preblaženi Devici Mariji in svetemu Antonu! zdaj lahko hodim kaker popred.

M. K.

Z R a k k a :

Več let sem imela terganje v glavi. Opravila pa sem devetdnevnicu na čast svetemu Antonu in dala za sveto mašo in zboljšalo se mi je.

M. M.

## Priporočilo.

V pobožno molitev se priporočajo:

Prečastiti pater B o n a v e n t u r a S e l l, provincijal naše redovne okrajine, vmerli pri nas na Kostanjevici 19. sušca, na svetega Jožefa dan, nagle in neprevidene smerti; zjutraj so še spovedovali okoli dve uri, proti deveti uri jim je začelo slabo prihajati in okoli ene popoldne so izdihnili svojo blago dušo.

Udje tretjega reda goriške skupščine: Lucija Lovišček (sestra Elizabeta), novinka, † 21. svečana, Marija Faganel (sestra Elizabeta), novinka, novomeške skupščine: Gregorič Marija (v redu Ana), † 18. dec. 1884, Berus Marija (v r. Barbara), † 8. febr. 1885, Bukovec Katarina (v r. Marija), † 13. febr., Medja Jozefa (v r. Marija) v Šmerjeti, Petrič Jožef (v r. Bonaventura), † 17. febr., Mavrin Marija (v r. Johana), † 18. febr., Kočijaž Helena (v r. Marija), † 1. marca; nazarske skupščine: Barbara (s. Alojzija) Vidmar, † 15. svečana, Uršula s. Elizabeta) Lamper, † 6. sušca, Marija Vatelj iz Ljubnega, † 13. svečana 1885; skupščine v Št. Rupertu: Ana Regina Urbančič, Marija Brigita Kralj, Ana Antonija Bartol, Janez Kocijan Tratar, Marija Antonija Korelc; t r e b e l s k e skupščine: Marija (Barbara) Strah, † 19. sušca, Marija (Neža) Koren, † 24. sušca, Marija (Ana) Selko, † 14. apr., Janez (Mihael) Hočevar, † 16. apr., Terezija (Elizabeta) Piškur, † 24. apr., Marija (Serafina) Mramor, † 29. apr., Jožef (Anton Padov.) Železnik, † 1. maja, Marija (Ana) Žagar, † 1. maja, Matevž (Francišek iSeraf.) Štamcar, 2. maja t. l.

Nadalje se priporočajo v pobožno molitev:

Neki duhovnik goriške nadškofije, da bi mu ljubi Bog podaril po večletni telesni bolezni zopet toliko zdravja, da bi mogel vse dolžnosti svojega stanu opravljati.

Neka oseba, ki je zaradi bolezni vže več ko tri mesece brez službe.

Neka pobožna in dobra gospa, ki je v velikih stiskah, pa zaupa, da ji bo Bog pomagal, ako jo bratje in sestre tretjega reda priporoče ljubi Devici Mariji, svetemu očetu Francišku, sveti Elizabeti in svetemu Antonu Padovanskemu.

Neki mladenič tretjerednik, ki je prav po zgledu svetega Alojzija živel, pa zdaj vže od božiča na duhu boleha, v preveliki skerbi, kaj bo za njegovo dušo — da bi zopet zadobil dušni mir na priprošnjo Marije Device, svetega Franciška in svetega Antona Padovanskega.

Neki naročnik, ki je v velikih stiskah in zadregah; priporoča tudi svojo ženo in svoje otroke.

Neki bolnik in pa dve družini, ki so v posebnih dušnih in telesnih potrebah in stiskah, tudi neka tretjerednica v svojih potrebah.

Tri sestre v hudi zadregi, da bi po priprošnji svetega Antona zadobile razsvitljenje in polajšanje.

Neko osemletno dekle, ki je vže 7 let bolno na božjasti, tako da ne more več hoditi niti govoriti ter ji do zdaj obeno zdravilo ni pomagalo nič.

Neki človek za milost pravega poboljšanja.

Neki mladenič, da bi na prošnjo blažene Marije Device svetega Franciška in svetega Antona srečno zmagal v hudem dušnem boju.

Neki bolnik, da bi ga Bog vslišal, kaker je njegovi duši najkoristniše.

Neka oseba za neko posebno milost pri Bogu po njenem dobrem namenu.

Neki mladenič, da bi kmalu prišel v stan, ki si ga želi in da bi mu bil v zveličanje.

Dve bolni dekletki, da bi dosegli zdravje in božjo pomoč v vseh dušnih in telesnih potrebah.

Neka žena, da bi ji Bog dal srečo pri kupčiji ter pomoč v dušnih in telesnih potrebah, njej, njenemu možu in sinu.

Neka oseba za srečno zadnjo uro in božjo pomoč. v vseh dušnih in telesnih potrebah.

---